

være bunden paa den Maade, at ikke ved Forstanderens uværdige, for ikke at sige strafværdige Forhold Dimissionsretten skulde kunne fratages. — Jeg har ikke noget imod Forslaget under Nr. 13, idet jeg ogsaa lægger Vægt paa den Betydning, som Seminariedirektionens Tilsyn har, men jeg skal i øvrigt udtale mig lidt nærmere derom, naar jeg kommer til Nr. 16. — Nr. 14 finder jeg ogsaa rigtig, og jeg har ikke noget at indvende imod Nr. 15.

Med Hensyn til Nr. 16, der gaar ud paa, at den Paragraf i Lovforslaget, som nærmest omhandlede Ministeriets umiddelbare Organ for Tilsynet med Seminariet, skal udgaa, skal jeg blot forklare, hvorfor jeg fandt en saadan Bestemmelse som den i Forslaget indeholdte naturlig i og for sig. Naar en Lov som denne ordner Seminarieforholdene helt igennem og ogsaa berører den Kontrol, de ere undergivne, finder jeg det ikke ganske naturligt, at Læseren ligesom ledes ind paa den Tanke, at den Kontrol, der udøves med Seminarierne, finder sit Udtryk i Lovens Bestemmelser. Væder man § 9 udgaa, kunde en Læser forledes til at mene, at der ikke var anden Kontrol end Seminariedirektionen og Kontrollen ved de faste Censurer, men det er jo givet, at der bestaar en Kontrol med disse Forhold, som ingen Minister, ingen Regering, ingen Statsmyndighed overhovedet, kunde ønske eller vente blev opgivet, nemlig Ministeriets Kontrol. Det er jo en Selvfølge, at Ministeren har et Ansvar og følgerig ogsaa en Ret til at kontrollere og en Pligt til at kontrollere; og det var det, som jeg havde ment skulde udtales i Forslagets § 9, og dernæst dette, at den Kontrol, eller — hvad man nu vil kalde det — den Paapasning af Seminariernes hele Virksomhed, ligesom af Almue-skolevæsenets og alt Skolevæsens Virksomhed, som Ministeriet har, ikke alene skal udøves igennem Seminariedirektionen. Dette maa ogsaa være ganske klart, og som jeg udtalte ved 1ste Behandling, ingen Minister kan eller vil binde sig til ikke at benytte andre Organer end Seminariedirektionerne, disse lokale og ikke nødvendigtvis sagkyndige Organer. Med dette Forbehold, at jeg jo efter den bestaaende Ret har Afgang til Kontrol igennem, hvem jeg vil benytte, og f. Eks. ogsaa gennem den Konsulent i Almue-skolevæsenet, som jo findes bevilget paa Finansloven for Ministeriet, har jeg naturligvis i øvrigt ikke noget imod, at Bestemmelsen i Lovforslaget gaar ud, thi der er jo intet nyt sagt dermed, idet det jo er en Selvfølge, at jeg vil kræve som en Pligt af Censurerne, at de give mig en Beretning om, hvorledes

de have udført deres Hverv; det kræver jeg af alle, som udfører et Hverv paa Ministeriets Vegne, og ligeledes bevarer jeg min Ret til, hvor Omstændighederne maatte gøre det ønskeligt, at give Paalæg om Underjøgelse eller Prøvelse, saaledes som det efter Omstændighederne bedst kan ske, ved Seminariedirektionen eller andre, og endelig kan jeg benytte min Ret til at faa Erklæringer ogsaa om Seminarieforhold af den mig bevilgede Konsulent i Skolefager. Det er nu erkendt i Betænkningen, at denne Ret har jeg og beholder jeg selvfølgelig uden Hensyn til, at Bestemmelsen her foreslaas udstemt, og med Anerkendelsen deraf er jeg tilfreds, saa at jeg ikke har noget imod, at Bestemmelsen udgaa, naar man helst ser det. Der er en Bemærkning i Betænkningen, der vel ikke har givet sig Udtryk i Endringsforslag, men som jeg i denne Forbindelse dog vil sige et Par Ord om, den nemlig: at Tilsynet skal være effektivt, men ikke chikanøst, det er Tanken, om end det ikke er det, der siges. Meningen er, at Seminarierne vel skulle være under en virkelig Kontrol og et effektivt Tilsyn, men at navnlig ogsaa Privatseminarierne skulle være garanterede mod enhver Form af Tilsyn, der enten maatte berøbe dem deres væsentligste Fortrin eller give Anledning til idelige Forvillinger. Det er fuldstændig rigtigt, Tilsynet skal være effektivt, men ikke chikanøst, men der er intet som helst Tilsyn, der føres af Ministeriet med Skoler, hvad enten det er Højskoler, Realskoler eller andre Skoler, der bliver udført paa nogen Maade, der kan siges at medføre et utilbørligt Indgrib i de paagældende Institutioners Frihed, det vil aldrig ske, det vil ingen Minister nogen Sinde give Instruktion om, men hvad han derimod kan og bør fastholde, det er, at Tilsynet skal være effektivt, og det kræver jeg naturligvis ogsaa.

Jeg kan ikke tiltræde Mindretallets Forslag under Nr. 17 om Forhøjelse af Beløbet til trængende Elever ved Seminarierne. Jeg antager, at et Tilskud paa 40,000 Kr. foreløbig er tilstrækkeligt, det indeholder jo en Forøgelse paa 10,000 Kr. af det hidtil tilstaaede Beløb paa 30,000 Kr., nemlig 15,000 til mandlige og 15,000 til kvindelige Seminarister. Vel erkender jeg, at Understøttelserne bør forhøjes, og vel erkender jeg, hvad det ærede 2det Medlem for 1ste Kreds (Th. Nielsen) ogsaa gjorde gældende, at Uddannelsen kan blive dyrere efter denne Ordning med de 3-aarige Kurser, og at der for saa vidt kan være Trang til større Understøttelse, men denne Trang anser jeg for fyldestgjort for Tiden ved det Forslag, jeg stiller om en